

EPN introduceert nieuw model levenstestament 'Zoveel mensen, zoveel wensen'

EPN

Maak het completer en leesbaarder. Met dat doel voor ogen heeft de commissie Levenstestament van EPN de afgelopen twee jaar geschaafd aan een nieuw model. Geen geringe opgave, want het levenstestament bestrijkt een breed terrein: van medische vraagstukken tot ondernemings- en belastingrecht. 'Het is best lastig om alles in een model te vangen', aldus commissielid Petra de Jong.

| TEKST Peter Steeman

Het levenstestament is populair. In het vierde kwartaal van 2018 steeg het aantal levenstestamenten met 38 procent ten opzichte van een jaar eerder. Het aanwijzen van een gevolmachtigde die de belangen behartigt in iemands laatste levensfase voorziet overduidelijk in een behoefte. Maar het uitvoeren van die volmacht verloopt niet altijd probleemloos, legt De Jong uit. 'De volmacht die in de akte wordt opgenomen, laat je lezen aan derde partijen. Soms wordt hij niet geaccepteerd door de instantie waar hij wordt aangeboden. Een gemeente weigerde bijvoorbeeld een adreswijziging die werd doorgegeven door een gevolmachtigde. Ook de aanvraag van een zorgindicatie door een gevolmachtigde werd in een andere situatie niet in behandeling genomen.

'We kiezen voor eenvoudige formuleringen'

Dat is het nadeel van een heel algemene volmacht. Zonder juridische kennis is het lastig om vast te stellen waarop het levenstestament betrekking heeft. Een ander obstakel is dat het levenstestament wordt gebruikt voor situaties waar eigenlijk geen volmacht uitgeoefend kan worden. Een ondernemer heeft vaak meerdere petten op. Hij is naast ondernemer ook bestuurder, maar in een bv gelden specifieke regels. Zo kan je wel vastleggen dat het vergaderrecht op aandelen door de gevolmachtigde uitgeoefend mag worden, maar de gevolmachtigde toestemming geven om als bestuurder van een vennootschap op te treden, is weer een brug te ver. Dat kan in de praktijk vaak niet omdat de rol van de bestuurder persoonsgebonden is.'

SLUTTELEN

'De opdracht die we onszelf als commissie stellen, is het model explicieter te maken', aldus De Jong. 'Je wilt dat notarissen er minder aan hoeven te sleutelen. In het allereerste model stond bijvoorbeeld de optie dat je ook gezamenlijk de volmacht moest uitoefenen bij bankzaken. Voor banken werkt dat niet want die kunnen immers niet controleren wie de transacties doet. Zo worden nieuwe inzichten

continu verwerkt in een aangepaste versie. We hebben een completere tekst opgeleverd. Het model geeft de notarissen handvatten hoe ze het levenstestament kunnen aanpassen aan specifieke wensen. Om het wiel niet opnieuw uit te vinden, hebben we goed om ons heen gekeken. Zo nemen we de verbeteringen mee die de KNB heeft uitgevoerd in haar model levenstestament. Verder hebben we de wetenschappelijke adviesraad van EPN om commentaar gevraagd en dat verwerkt in het nieuwe model. We wilden de akte ook leesbaarder maken. Degene aan wie het levenstestament wordt getoond, is meestal geen jurist, maar hij moet het wel snappen. Daarom kiezen we voor eenvoudige formuleringen. In heldere hoofdstukken worden de overwegingen en verschillende type volmachten toegelicht.'

DISCUSSIE

Twee jaar heeft de commissie gewerkt aan het nieuwe model. Soms moesten de leden van de commissie lastige knopen doorhakken. De Jong geeft een voorbeeld: 'Wanneer iemand getrouwd is, kan hij een huis alleen verkopen met toestemming van de echtgenoot. Kan een gevolmachtigde die goedkeuring geven als de echtgenoot wilsonbekwaam is? Daar zijn de meningen over verdeeld. We hebben er in het model voor gekozen om die volmacht te geven, maar wel vergezeld van een voetnoot dat er verschillend over wordt gedacht. Een ander discussiepunt was: moet je in plaats van een volmacht niet eigenlijk een lastgeving opstellen? Met een volmacht geef je een bevoegdheid, maar dat geeft nog niet de verplichting om ook daadwerkelijk te handelen. Bij een lastgeving geldt die verplichting wel. Vanuit wetenschappelijke hoek wordt geredeneerd dat een lastgeving beter past bij het doel van een levenstestament. Toch kiezen we in het model voor een volmacht omdat het praktische voordelen kan hebben. Zo heb je voor het geven van een volmacht geen handtekening nodig van de gevolmachtigde. Dat is prettig als je bij het opstellen van het levenstestament nog niet aan de grote klok wil hangen dat de kinderen mede de gevolmachtigden zijn. Voor de mensen die hun gevolmachtigden juist wel direct willen betrekken bij hun levenstestament gaan we ook een model maken met een overeenkomst van lastgeving. Zoveel mensen, zoveel wensen.' ■